RIKSADVOKATEN

Agder politidistrikt
Postboks 514, Lundsiden
4605 KRISTIANSAND S

Deres referanse:	Vår referanse:	Dato:
	26/1322 - 2 / PEO009	12.11.2026

Etterforsking og påtalebehandling av saker om grov kroppsskade og drapsforsøk - erfaringer fra riksadvokatens saksprosjekt 2025-2026

1. Om saksprosjektet

Riksadvokaten besluttet ved brev 23. juni 2025 å innhente alle ferdig etterforskede saker om grov kroppsskade (straffeloven § 274) og forsøk på drap (straffeloven § 275, jf. § 16) til påtaleavgjørelse i en periode på seks måneder. I brevet ble det gitt instruks om at sakene skulle sendes til riksadvokaten for påtalebehandling. Prosjektet hadde til formål å undersøke kvaliteten i etterforskingen og den påtalemessige behandlingen og, på bakgrunn av erfaringene, vurdere behovet for normering og andre fagledelsestiltak. Den tidsmessige avgrensningen gjaldt saker som ble oversendt til påtaleansvarlig i politiet som «ferdig etterforsket» i tidsrommet 1. september 2025 til 1. mars 2026.

Riksadvokaten behandlet 72 saker. 68 saker gjaldt forslag om tiltale og fire saker forslag om henleggelse. En etterfølgende gjennomgang av straffesakssystemet identifiserte ytterligere 118 saker som falt innenfor prosjektets avgrensning, men ikke var forelagt riksadvokaten for avgjørelse. Av disse var 52 avgjort med positiv påtaleavgjørelse, 36 var henlagt og 10 sakskomplekser omfattet både positiv påtaleavgjørelse og henleggelse av ulike forhold. 14 saker har vært til påtalebehandling hos statsadvokaten uten at det tilgjengelige uttrekket viser en eksplisitt avgjørelse, og 6 har andre utfall.

Sakene som ble forelagt riksadvokaten, gir dermed først og fremst grunnlag for å vurdere kvaliteten i etterforskingen og påtalebehandlingen i tilfeller der politiet og statsadvokaten anså bevisene tilstrekkelige til å ta ut tiltale. På den bakgrunn har riksadvokaten i ettertid gjennomgått sakene som var henlagt av politiet eller statsadvokaten.

Den manglende innsendingen av saker er brudd på instruks fra riksadvokaten og vil bli fulgt opp særskilt. Det forutsettes at politidistriktene og statsadvokatembetene ved senere saksprosjekter etablerer rutiner som sikrer at dette ikke gjentar seg.

Saksprosjektet har berøringspunkter med statsadvokatenes kvalitetsundersøkelse i 2018 om alvorlige voldssaker. Den undersøkelsen omfattet 587 påtaleavgjorte saker om grov

Postadresse:
Postboks 2102 Vika
0125 OSLO

Kontoradresse:
Grev Wedels plass 9, 0151 Oslo

Telefon:
22 47 78 50

E-post:
postmottak.riks@riksadvokaten.no

kroppskrenkelse, kroppsskade og grov kroppsskade, og ble gjennomført etter en felles veileder og et omfattende standardisert spørreskjema. I det foreliggende prosjektet er sakene vurdert som ledd i riksadvokatens påtalebehandling. Det er også benyttet et standardisert spørreskjema ved behandlingen av den enkelte sak, men gjennomgangen har hatt et vesentlig mindre detaljnivå og omfattet langt færre saker enn 2018-undersøkelsen. Erfaringene fra saksprosjektet gir derfor ikke grunnlag for å trekke sikre slutninger om utviklingen i kvaliteten siden 2018. Sammenligninger med 2018-undersøkelsen som omtales i denne rapporten, må leses på denne bakgrunn.

2. Sammenfatning

Denne rapporten sammenfatter funnene fra saksprosjektet og redegjør for krav til etterforskingen og påtalebehandlingen som funnene gir grunnlag for å fremheve. Den behandler også enkelte rettslige spørsmål og kravene til utforming av tiltalebeslutninger.

Hovedinntrykket er at de undersøkte sakene var grundig og godt etterforsket. Etterforskingen var gjennomgående tilpasset sakenes omfang og alvor, og ga i de fleste sakene et tilfredsstillende grunnlag for påtaleavgjørelsen. Riksadvokaten var i de fleste tilfeller enig med statsadvokatens vurdering av subsumsjonen, men gjorde i mange saker endringer i utformingen av tiltalebeslutningen.

Rapportens hovedvekt ligger på forbedringspunkter. Den begrensede omtalen av sider ved saksbehandlingen som var tilfredsstillende, er derfor ikke uttrykk for at kvaliteten generelt ble vurdert som svak.

Hovedpunktene i rapporten er:

- **Registrering og innretning av etterforskingen** (punkt 3.1). Registreringen var i hovedsak dekkende, men enkelte saker var innledningsvis registrert som kroppsskade (straffeloven § 273) selv om opplysningene på anmeldelsestidspunktet klart tilsa grov kroppsskade (straffeloven § 274). Etterforskingsskrittene var ikke alltid tilstrekkelig innrettet mot bevistemaene som var aktuelle i den enkelte sak. Påtalefaglig etterforskingsleder må, i samarbeid med politifaglig etterforskingsleder, påse at etterforskerne kjenner spørsmålene som skal belyses, og at etterforskingsskrittene tilpasses utviklingen i saken.
- **Etterforskingsskritt i initialfasen** (punkt 3.2). Sikringen av tilgjengelige videoopptak og andre tidskritiske bevis var gjennomgående tilfredsstillende. I enkelte saker var fotodokumentasjonen av skader mangelfull, eller det var ikke gjort tilstrekkelige undersøkelser for å finne og beslaglegge gjenstanden som var brukt ved volden. Behovet for slike undersøkelser må vurderes før bevisene går tapt.
- **Medisinsk dokumentasjon av skade generelt** (punkt 3.3.1). I flere saker manglet relevant medisinsk dokumentasjon, eller opplysningene var ikke tilstrekkelig oppdatert. Skadefølgenes varighet og spørsmål om årsakssammenheng var ikke alltid avklart, og enkelte saker viste behov for nærmere undersøkelser av psykiske skadefølger. Flere saker ble returnert for ytterligere etterforsking. I enkelte saker fikk de nye opplysningene betydning for subsumsjonen. Behovet for særskilt skadedokumentasjon må vurderes tidlig,

før skadene endres eller tilheles. Før påtaleavgjørelsen må det foretas en sluttkontroll av om skadedokumentasjonen er tilstrekkelig og oppdatert.

- **Rettsmedisinske vurderinger** (punkt 3.3.2). Mandatene var ikke alltid tilpasset den konkrete saken. Mandatet må angi hvilke spørsmål som ønskes besvart, og hvilke faktiske forutsetninger vurderingene skal bygge på. Spørsmålene må også være styrende for valg av sakkyndigkompetanse. Påtalefaglig etterforskingsleder må kontrollere mandatet og at erklæringen gir et tilstrekkelig grunnlag for de vurderingene saken krever.
- **Avhør og etterforsking av forsett om skade- eller dødsfølge** (punkt 3.4 og 3.5). Avhørene var i hovedsak tilfredsstillende når det gjaldt hendelsesforløpet. Skadefølgene, herunder varigheten av skader, og faktum av betydning for vurderingen av om mistenktes skyld dekket disse, var i enkelte saker mindre godt belyst. Rapporten behandler særskilt etterforsking knyttet til forsett om skade- eller dødsfølge.
- **Subsumsjon og vurderingen av forsett** (punkt 4). Enkelte tiltaleforslag bygget på en uriktig forståelse av straffeloven § 274 første ledd, herunder grensen mot § 273 og grovhetsmomentet «arbeidsudyktighet av noen varighet», og bestemmelsens annet ledd syntes ikke alltid å være vurdert selv om skadebildet ga grunn til det. Rapporten presiserer kravene til grovhetsvurderingen og enkelte av momentene loven angir at det skal legges vekt på. Det er en tendens til å bygge på sannsynlighetsforsett uten først å vurdere om gjerningspersonen handlet med hensikt, også i tilfeller der det i lys av sakens omstendigheter synes nærliggende å konstatere hensiktsforsett. Sannsynlighetsforsett basert på såkalt «passiv kunnskap» («sløret forsett») behandles særskilt.
- **Utforming av tiltalebeslutninger** (punkt 5). I en rekke tiltaleforslag var det mangler ved lovgjengivelsen og det faktiske grunnlaget, blant annet ved at lovgjengivelsen ikke var tilpasset det straffbare forholdet og at det faktiske grunnlaget ikke beskrev de faktiske omstendighetene som begrunnet anvendelsen av straffeloven § 274 første ledd om grov kroppsskade.
- **Avsluttende vurdering og videre oppfølgning** (punkt 6). Forbedringspunktene gjelder i hovedsak etterlevelsen av generelle krav som allerede følger av loven, rettspraksis og riksadvokatens kvalitetsrundskriv nr. 3/2018. Det anses derfor ikke å være behov for særskilte direktiver om behandlingen av saker om grov kroppsskade og drapsforsøk, men for oppfølgning av de gjeldende krav gjennom fagledelse.

3. Etterforskingen

3.1 Registrering av sak og innretning av etterforskingen

Registreringen var i de fleste sakene dekkende ut fra opplysningene som forelå på registreringstidspunktet. Enkelte saker var registrert som kroppsskade (straffeloven § 273) selv om det ut fra opplysningene som forelå om skaden og hendelsen var klart at saken skulle ha vært registrert som grov kroppsskade (straffeloven § 274). Korrekt registrering er viktig av hensyn til prioriteringen av saken og styringen av etterforskingen. Påtalefaglig etterforskingsleder har ansvar for å påse at sakskoden endres dersom etterforskingen gir grunn til det, jf. riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018 punkt 4.1.3 og rundskriv nr. 2/2025 punkt 1.3.

I saker om grov kroppsskade og drapsforsøk må etterforskingen innrettes slik at den kan belyse hendelsesforløp, skadefølger og den mistenktes subjektive skyld. Ettersom

straffansvaret for grov kroppsskade etter straffeloven § 274 er delt opp i to straffalternativer, og det ved grovhetsvurderingen etter første ledd skal legges vekt på nærmere bestemte skadefølger og trekk ved handlingen, må avhør og andre etterforskingsskritt allerede fra sakens oppstart ha for øye de rettslige vurderingstemaene som er aktuelle i den konkrete sak. Ansvaret for dette ligger hos påtalefaglig etterforskingsleder. Det forutsettes samarbeid med politifaglig etterforskingsleder og at etterforskerne kjenner de aktuelle bevistemaene. En etterforskingsplan er et egnet hjelpemiddel for å sikre slik målretting. Riksadvokaten har pålagt bruk av etterforskingsplan blant annet i saker hvor det er mistanke om drap, og anbefaler slike planer også i andre alvorlige saker, jf. riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018 punkt 4.2.2.

3.2 Etterforskingsskritt i initialfasen

I de forelagte sakene var sikringen av tilgjengelige videoopptak og andre tidskritiske bevis gjennomgående tilfredsstillende. Tidsnær bevissikring var et forbedringspunkt i kvalitetsundersøkelsen i 2018.

Mangelfull fotodokumentasjon av fornærmedes skader forekom i enkelte saker. I enkelte tilfeller var det heller ikke gjort tilstrekkelige undersøkelser for å lokalisere og ta gjenstanden som var brukt ved voldshendelsen i beslag.

Fotografier tatt tidlig kan dokumentere skader som senere forandrer seg eller tilheles. Dersom mistenkte har skader etter hendelsen, må også disse dokumenteres. Behovet for særskilt dokumentasjon og undersøkelse av skader omtales nærmere i punkt 3.3.1.

Gjenstanden som ble brukt ved handlingen kan være relevant ved grovhetsvurderingen etter straffeloven § 274 første ledd bokstav f og ved vurderingen av hva gjerningspersonen forstod om mulige skadefølger, se punkt 3.5 om etterforsking opp mot forsett og 4.3 om det rettslige innholdet i forsettskravet. I tillegg kan ting som er brukt til en straffbar handling inndras etter straffeloven § 69 første ledd bokstav c. Behovet for slike skritt må vurderes tidsnok til at bevisene fortsatt kan sikres. Gjenstanden som er brukt ved handlingen, kan også fremlegges som bevis i retten. Dette kan gi retten et bedre grunnlag for å vurdere handlemåten, skaden og skadepotensialet og gjerningspersonens skyld.

3.3 Medisinsk dokumentasjon av skadefølger

3.3.1 Generelt

Skadens art, omfang og varighet står sentralt ved vurderingen av om en kroppsskade er grov etter straffeloven § 274 første ledd, ved vurderingen av om det foreligger «betydelig skade» etter annet ledd og ved straffutmålingen.

Skadefunn kan forandre seg eller forsvinne etter kort tid, og behandling kan påvirke muligheten for å undersøke dem. Etterforskingsledelsen må derfor tidlig vurdere hvilke funn som må dokumenteres, og om det er behov for særskilt kompetanse. Journaler fra helsepersonell er først og fremst skrevet for behandlingen og vil ikke alltid beskrive funnene som er viktige for etterforskingen. Også skader som har liten behandlingsmessig betydning, som hudavskrap og blåmerker, kan si noe om hendelsesforløpet. Det må vurderes om

dokumentasjonen fra behandlingen og politiets fotografering er tilstrekkelig, eller om det er behov for klinisk rettsmedisinsk undersøkelse, se punkt 3.3.2 om bruk av rettsmedisinsk sakkyndighet. Andre spørsmål, særlig om varigheten av skadefølger og arbeidsudyktighet, kan først avklares etter en tid. Dokumentasjonen må derfor ved behov følges opp og suppleres.

I en del av sakene i saksprosjektet var den medisinske dokumentasjonen ikke tilstrekkelig oppdatert eller innrettet mot disse spørsmålene. Et typetilfelle var at varigheten av fornærmedes arbeidsudyktighet var uklar fordi fastlegejournal eller annen relevant dokumentasjon ikke var innhentet, eller bare forelå for en begrenset periode etter voldshendelsen. I enkelte saker viste ytterligere etterforsking etter ordre fra riksadvokaten at sykmeldingsperioden var lengre enn politiet og statsadvokaten hadde lagt til grunn. I enkelte av disse sakene fikk de nye opplysningene betydning for subsumsjonen. Andre ganger manglet journaler eller epikriser fra relevant behandling. Flere saker måtte returneres for å få opplysningene innhentet.

I flere saker forelå det bare en utskrift av dokumenter fra NAV som dokumentasjon for sykmelding. Utskriften kan vise sykmeldingsperioden, men gir ikke nødvendigvis svar på hvilken tilstand som begrunnet sykmeldingen, eller om den hadde årsakssammenheng med skader etter voldsepisoden saken gjelder. Spørsmål om årsakssammenheng ble aktualisert i enkelte saker der fornærmede hadde helseplager fra før, eller opplysninger om arbeidsforhold og arbeidsevne ikke stemte overens i dokumentene. Enkelte av disse ble returnert for innhenting av ytterligere helseopplysninger.

Det var også saker der fornærmede ikke var i arbeid, og hvor skadene var omfattende, uten at det var søkt avklart i hvilken grad skaden hadde medført arbeidsudyktighet. At fornærmede ikke er i arbeid, innebærer ikke at spørsmålet om arbeidsudyktighet faller bort. I slike tilfeller bør det søkes avklart, for eksempel ved uttalelse fra behandlende lege, hvor lang sykmeldingsperiode som ville vært forventet dersom fornærmede hadde vært i arbeid, se punkt 4.1.2 nedenfor om den rettslige forståelsen av momentet «arbeidsudyktighet av noen varighet» i straffeloven § 274 første ledd.

Flere saker viste behov for å undersøke psykiske skadefølger. Der en diagnose eller behandling kan få betydning for subsumsjonen, må det innhentes medisinsk dokumentasjon om tilstandens karakter, utvikling og mulige årsaker. Også andre hendelser og helseplager som kan forklare tilstanden, må belyses.

Før påtaleavgjørelsen må det alltid foretas en sluttkontroll av om den foreliggende skadedokumentasjonen er tilstrekkelig, og om det er behov for å avklare med fornærmede om det har vært ytterligere behandling, utvikling i skadefølgene, forlengede sykmeldinger eller andre endringer siden dokumentasjonen sist ble innhentet. Nye opplysninger må ved behov følges opp med journaler, erklæringer eller avhør. Etter omstendighetene kan en tilsvarende oppdatering være nødvendig forut for hovedforhandlingen.

Også kvalitetsundersøkelsen i 2018 viste behov for bedre dokumentasjon av fornærmedes skadeutvikling frem til påtaleavgjørelsen. Funnene i saksprosjektet viser at dette fortsatt er et viktig forbedringspunkt.

3.3.2 Sakkyndige rettsmedisinske vurderinger

En sakkyndig rettsmedisinsk vurdering kan være nødvendig når journaler, legeerklæringer og øvrig dokumentasjon ikke gir et tilstrekkelig grunnlag for å forstå skademekanismen (hvordan skaden oppstod), skadefølgenes alvor eller årsakssammenhengen.

Saksprosjektet viste at mandatene til medisinsk sakkyndige ikke alltid var tilstrekkelig tilpasset den konkrete saken. Dette gir grunn til å fremheve enkelte krav til valg av sakkyndigkompetanse, utforming av mandat og kontroll av erklæringen.

Spørsmålene saken reiser, må være styrende for valg av sakkyndigkompetanse. Det kan være behov for å skille mellom vurderinger av hvordan skaden kan ha oppstått, og vurderinger av skadefølgenes varighet og prognose. Disse spørsmålene kan kreve ulik kompetanse. Det kan derfor være behov for å benytte flere sakkyndige. For eksempel kan det være grunn til å supplere med en øyelege ved spørsmål om varig synssvekkelse.

Mandatet til den sakkyndige må utformes skriftlig og tilpasses bevistemaene i saken. Det skal angi hvilke spørsmål som ønskes besvart, og normalt ikke hvilke undersøkelser som ønskes utført. Det er den sakkyndiges oppgave å vurdere hvilke undersøkelser som er nødvendige for å besvare mandatet.

Et mandat som bare stiller spørsmål om hvilke skader fornærmede er påført, vil ofte ikke være tilstrekkelig. Mandatet skal samtidig ikke be om en vurdering av forhold som ikke er relevante for saken. Avhengig av saken kan det blant annet være behov for å få belyst mulige skademekanismer, årsakssammenheng, hva skadefunnene kan si om kraftanvendelsen, skadepotensial og behandlingens betydning, skadens varighet og prognose samt om de medisinske funnene kan forklare en opplyst funksjonsnedsettelse eller arbeidsudyktighet.

Spørsmål om skadepotensial må være konkrete. Dersom den sakkyndige skal vurdere andre mulige skadeforløp, for eksempel følgene av et annet treffsted ved knivstikk, må det bes særskilt om det og angis hvilke alternative faktiske forutsetninger vurderingen skal bygge på.

Ved knivskader kan det for eksempel være aktuelt å be den sakkyndige besvare følgende spørsmål:

- Hvor sannsynlig er det at den påførte skaden ville ført til døden uten behandling, og hvor raskt kunne dette ha skjedd?
- Var det forhold ved skaden eller forløpet som gjorde utfallet mer eller mindre alvorlig enn det som vanligvis ses ved tilsvarende skader?
- Hvilke blodkar eller organer lå nær stikkanalen, og hvilke følger kunne det fått dersom disse var blitt skadet?

Mandatet (eller utkast til mandat for rettsoppnevnt sakkyndig) bør utarbeides i samarbeid mellom politifaglig og påtalefaglig etterforskingsleder. Påtalefaglig etterforskingsleder skal kontrollere innholdet. Generelle føringer om utforming av mandat til sakkyndige er gitt i riksadvokatens rundskriv nr. 3/2018 punkt 4.2.4 og 4.10.3. Se også Retningslinjer for sakkyndigarbeid i domstolene (RA-2014-10), særlig retningslinje 5 og 7, samt riksadvokatens rundskriv nr. 2/2024 om behandling av brannsaker punkt 6.3, som har overføringsverdi.

Påtalefaglig etterforskingsleder må kontrollere at den sakkyndige erklæringen besvarer mandatet, at den sakkyndige bygger på riktige opplysninger fra saken, at det fremgår hvilke faktiske forutsetninger vurderingene bygger på, og hvilken usikkerhet som knytter seg til grunnlaget og konklusjonene. Sannsynlighetsuttrykk bør defineres ved bruk av konklusjonsgrader eller forklares nærmere for å unngå misforståelser, jf. Retningslinjer for sakkyndigarbeid i domstolene (RA-2014-10) retningslinje 5 og Norsk rettsmedisinsk forenings standardiserte konklusjonsgrader. Det må vurderes om det er behov for en tilleggsuttalelse.

3.4 Avhør

3.4.1 Innledning

Saksprosjektet viste at avhørene i hovedsak dekket hendelsesforløpet på en god måte, men at utspørringen ikke alltid var tilstrekkelig målrettet mot bevistemaene som er aktuelle for subsumsjonen i saken og vurderingen av mistenktes subjektive skyld. Som nevnt i punkt 3.1 er det påtalefaglig etterforskingsleder som har ansvaret for at etterforskingsskrittene rettes inn mot spørsmålene saken reiser, for eksempel hvilke elementer ved grovhetsvurderingen etter straffeloven § 274 første ledd som er relevante å få belyst. Etterforskeren må kjenne disse temaene før avhøret.

3.4.2 Avhør av fornærmede

I avhørene av fornærmede var skadefølgene i en del saker ikke godt nok belyst. Det vil ofte være relevant å avklare ikke bare de umiddelbare fysiske skadene, men også senere medisinsk eller fysikalsk behandling, sykmelding eller annen arbeidsudyktighet, endringer i funksjonsevne og livsutfoldelse samt psykiske ettervirkninger. Spørsmålet om årsakssammenheng må også søkes belyst, særlig når fornærmede har eller har hatt helseplager som er urelatert til voldshendelsen, se også punkt 3.3 om skadedokumentasjon.

Et avhør av fornærmede kort tid etter hendelsen vil ofte ikke kunne belyse utviklingen over tid. Særlig ved mer alvorlige skader bør det derfor vurderes om det er behov for et oppfølgingsavhør. Også kvalitetsundersøkelsen i 2018 viste at hendelsesforløpet og de umiddelbare skadene var bedre belyst enn senere reaksjoner og skadeutvikling.

3.4.3 Avhør av mistenkte

Avhørene av mistenkte var i all hovedsak tilfredsstillende når det gjaldt de ytre omstendighetene ved handlingen. I enkelte saker var grunnlaget for å vurdere skyldkravet mindre godt belyst. Særlig gjaldt dette spørsmålet om forsett om skade- eller dødsfølge. For å belyse dette vil det ofte være nødvendig med målrettede oppfølgingsspørsmål. Hvilke temaer som må søkes belyst, fremgår av punkt 3.5.

3.5 Særlig om etterforsking for å belyse spørsmålet om forsett om skade- eller dødsfølge

3.5.1 Innledning

På bakgrunn av funnene i saksprosjektet er det grunn til å fremheve enkelte faktiske omstendigheter som etterforskingen særlig bør søke å klarlegge som grunnlag for vurderingen av forsett om skade- eller dødsfølge. Temaene er ikke uttømmende og må tilpasses den enkelte saken. Alle tre forsettsformene må i utgangspunktet alltid vurderes, herunder – og ikke minst – hvorvidt handlingen ble begått med hensikt, jf. straffeloven § 22 første ledd bokstav a.

3.5.2 Temaer til avhør av mistenkte

Avhøret skal søke å klarlegge hvilke forestillinger mistenkte hadde om handlingen og dens følger da den ble begått. Med dette for øye bør avhøret søke å belyse blant annet følgende forhold:

- Om og eventuelt hva mistenkte tenkte om mulige skadefølger

- Foranledning og mulig motiv
  - foranledningen til handlingen og situasjonen den ble begått i (f.eks. forutgående konflikt eller innkreving av gjeld), jf. HR-2026-1432-A avsnitt 40
  - motiv for handlingen
  - om mistenkte sa noe rett før, under eller etter hendelsen (f.eks. uttalelser om å skade eller drepe fornærmede e.l.)

- Skadested/treffsted på fornærmedes kropp
  - faktisk skade-/treffsted og dybde/omfang
  - hvor mistenkte siktet
  - eventuelle årsaker til at f.eks. kniven traff et annet sted enn der mistenkte siktet

- Der en gjenstand er brukt ved voldsutøvelsen
  - type gjenstand (størrelse, utforming, bruksområde)
  - bakgrunnen for valget av gjenstanden, og hva mistenkte kjente til om dens egenskaper

- Hvordan mistenkte utførte handlingen
  - antall utfall/angrep
  - kraftanvendelsen
  - om mistenkte var i bevegelse da den skadevoldende handlingen ble utført
  - hvorfor det eventuelt ble begått gjentatte skadevoldende handlinger, for eksempel flere slag, stikk eller avfyrte skudd
  - spørsmålene kan følges opp på grunnlag av skadefunn og sakkyndige vurderinger

- Fornærmedes bevegelser
  - hvordan fornærmede beveget seg under hendelsen, herunder om fornærmede forsvarte seg (f.eks. avverget ytterligere knivstikk ved å vri seg unna, gjøre motstand e.l.), og

hvordan dette påvirket handlingen og følgene av den

- Hva mistenkte oppfattet om fornærmedes tilstand og muligheten for rask helsehjelp, samt mistenktes egen opptreden etter handlingen, jf. HR-2026-1432-A avsnitt 31

- Mistenktes forutsetninger og erfaringsbakgrunn (f.eks. kognitive evner og tidligere erfaring med vold eller våpen), jf. HR-2022-1323-A avsnitt 25 og 33

3.5.3 Temaer til avhør av fornærmede og vitner

Avhør av fornærmede og vitner bør søke å belyse de samme omstendighetene som avhøret av mistenkte. Det må skilles mellom fornærmedes og vitnenes egne observasjoner og antakelser om hva mistenkte ville eller forsto. Av temaene nevnt i punkt 3.5.2 er det særlig relevant å belyse fornærmedes bevegelser og eventuell motstand, fornærmedes og vitnenes opplevelse av hvor på kroppen mistenkte forsøkte å treffe og hvilken kraft som ble brukt, hvordan handlingen ble utført, og mistenktes utsagn og opptreden før, under og etter hendelsen. Forklaringene kan dermed belyse både handlemåten og mistenktes oppfatning av situasjonen.

3.5.4 Øvrige etterforskingsskritt

Undersøkelser av skadene og hvordan de oppsto, er relevante også for forsettsvurderingen, jf. punkt 3.3 ovenfor om medisinsk dokumentasjon av skader og skadefølger. Ved planleggingen og gjennomføringen av disse undersøkelsene må man derfor ha for øye hvilke faktiske omstendigheter som har særlig betydning for forsettsvurderingen. For eksempel vil det i saker om knivstikk kunne være behov for en rettsmedisinsk vurdering av treffsted, stikkretning og stikkdybde, hva skadefunnene kan si om kraftanvendelsen, sannsynlighet for dødsfølge uten behandling og hvilke anatomiske strukturer som lå i nærheten av stikkanalen. I alvorlige saker, og iallfall når det foreligger mistanke om drapsforsøk, bør det normalt innhentes en slik vurdering. Se punkt 4.3.2 om betydningen av slike opplysninger ved vurderingen av sannsynlighetsforsett.

Etterforskingen må for øvrig, herunder ved undersøkelse av digital kommunikasjon, lyd- eller bildeopptak og opptak fra videoovervåkning, søke å klarlegge de samme temaene som er nevnt i punkt 3.5.2 og 3.5.3 om avhør av mistenkte, fornærmede og vitner.

Etter omstendighetene bør det også vurderes om det er behov for en våpensakkyndig uttalelse.

3.6 Særlig om sakene som var henlagt av politiet og statsadvokaten

Som nevnt i punkt 1 har riksadvokaten gjennomgått sakene politiet og statsadvokaten henla uten å forelegge dem for riksadvokaten. Flere av sakene gjaldt svært alvorlige tilfeller av overfall uten foranledning, der gjerningspersonen ikke var kjent. I enkelte av disse burde man ha gjort ytterligere undersøkelser for å søke å identifisere gjerningspersonen, herunder ved avhør. I de øvrige henlagte sakene ble etterforskingen og påtaleavgjørelsen vurdert som tilfredsstillende.

4. Rettslige spørsmål

4.1 Straffeloven § 274 første ledd

4.1.1 Generelt

Om en kroppsskade er grov etter § 274 første ledd, beror på en samlet vurdering der skadefølgenes alvor står i sentrum. Bestemmelsen angir først følger som det «særlig» skal legges vekt på. Momentene i bokstavene a til f gjelder forhold ved handlingen som det «for øvrig» skal legges vekt på.

Det følger av lovens ordlyd og rettspraksis at skadefølgene og forhold ved handlingen ikke har samme vekt ved grovhetsvurderingen. At ett eller flere av momentene i bokstav a til f foreligger, er ikke i seg selv tilstrekkelig til å anvende § 274. Dersom skaden ikke går nevneverdig ut over det som kreves etter § 273, er utgangspunktet at § 273 anvendes selv om for eksempel kniv eller annet særlig farlig redskap ble brukt. Bare rent unntaksvis kan handlingens karakter alene begrunne at § 274 anvendes. Har handlingen derimot fått følger som nevnt i første ledd annet punktum, og gjerningspersonen har opptrådt uaktsomt med hensyn til følgen, jf. § 24, skal § 274 som hovedregel anvendes.

Grensedragningen er derfor først og fremst aktuell der skaden går en god del ut over nedre grense for § 273 uten at en av de oppregnede følgene er inntrådt. I disse tilfellene må det foretas en totalvurdering av skadens omfang, utvist skyld og om ett eller flere av momentene i bokstav a til f foreligger, herunder hvor alvorlige de er. Det skal gjennomgående mer til enn ved det tilsvarende valget mellom § 271 (kroppskrenkelse) og § 272 (grov kroppskrenkelse). Se nærmere HR-2019-2095-A avsnitt 17–23 og HR-2019-632-U avsnitt 12–14.

I flere tiltaleforslag var ett moment i bokstavene a til f angitt som det eneste grunnlaget for at kroppsskaden var grov, typisk bruk av kniv eller annet særlig farlig redskap. En slik angivelse gir ikke alene uttrykk for den helhetsvurderingen bestemmelsen krever. I de aktuelle sakene forelå også andre omstendigheter som kunne begrunne subsumsjonen, men disse var ikke identifisert i forslaget. Se punkt 5 om utforming av tiltalebeslutninger.

Saksprosjektet ga særlig grunn til å omtale to av lovens momenter ved grovhetsvurderingen: For det første «arbeidsudyktighet av noen varighet», som er en skadefølge det særlig skal legges vekt på etter bestemmelsens første ledd, og for det andre «flere i fellesskap», som er et trekk ved handlingen som det for øvrig skal legges vekt på etter første ledd bokstav d.

4.1.2 Særlig om alternativet «arbeidsudyktighet av noen varighet»

Skadefølgen «arbeidsudyktighet av noen varighet» var aktuell i en stor andel av sakene. I enkelte tilfeller bygget politiet eller statsadvokaten på en uriktig forståelse av begrepet arbeidsudyktighet eller varighetskravet. Vurderingen gjelder den faktiske arbeidsevnen, ikke om fornærmede hadde et arbeidsforhold å bli sykmeldt fra, jf. HR-2019-2095-A avsnitt 12 og 26 og sml. HR-2021-974-A avsnitt 32 (om alternativet «langvarig sykdom» i straffeloven § 11). Spørsmålet er hvilken betydning skaden hadde for arbeidsevnen i den aktuelle perioden. Arbeidsevnen må være vesentlig redusert. Både fysiske og psykiske følger av handlingen kan være relevante for dette spørsmålet. Det må samtidig være grunnlag for å knytte den aktuelle

nedsettelsen av arbeidsevnen til handlingen. En formell sykmelding er et viktig bevis, men er verken en nødvendig eller alltid tilstrekkelig forutsetning.

Varighetskravet er skjønnsmessig. Høyesterett har angitt at terskelen ligger omtrent på samme nivå som etter straffeloven 1902 § 229 annet straffalternativ. Omkring to uker gir et veiledende utgangspunkt. Tidsangivelsen er ingen absolutt grense som kan erstatte vurderingen av den konkrete skaden og de øvrige omstendighetene, se HR-2019-2095-A avsnitt 26 og Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) s. 429–430. Avhengig av hvilke andre skjerpende omstendigheter som foreligger, kan også kortere arbeidsudyktighet enn to uker tenkes å begrunne at kroppsskaden anses som grov.

4.1.3 Særlig om alternativet «flere i fellesskap»

Alternativet «flere i fellesskap» i straffeloven § 274 første ledd bokstav d tar særlig sikte på tilfeller der flere deltar aktivt i voldsutøvelsen på mer eller mindre lik linje både fysisk og psykisk. Kjerneområdet er gruppevold der offeret er tallmessig underlegent, jf. Ot.prp. nr. 79 (1988–1989) side 47, HR-2020-374-U avsnitt 29–31 og HR-2019-632-U avsnitt 14. Det kreves ikke at hver deltaker selv har forårsaket en kroppsskade.

Den enkeltes rolle må vurderes konkret. At noen kan straffes som medvirker, innebærer ikke uten videre at forholdet er begått av flere i fellesskap. Psykisk medvirkning i form av tilrop eller annen oppmuntring er normalt ikke tilstrekkelig. Et fysisk bidrag til voldsutøvelsen, som å holde fornærmede fast mens en annen slår, kan derimot etter omstendighetene være det.

Forarbeidene understreker at den felles deltakelsen ikke nødvendigvis skal tillegges samme betydning for alle. Har noen deltatt på grunn av sin avhengige stilling til en annen, åpner forarbeidene for at alternativet kan anvendes for den som har utnyttet avhengigheten, for eksempel en gjengleder, men ikke nødvendigvis for alle som utførte volden.

I tiltaler der «flere i fellesskap» påberopes, må det beskrives så presist som mulig hva den enkelte gjorde, se punkt 5.

4.2 Straffeloven § 274 annet ledd

Straffeloven § 274 annet ledd er et selvstendig straffalternativ, som rammer den som volder «betydelig skade» på en annens kropp eller helse. Her skal det ikke som i første ledd foretas en helhetsvurdering av om forholdet er grovt.

Uttrykket «betydelig skade» er definert i straffeloven § 11 og omfatter tap eller vesentlig svekkelse av en sans, et viktig organ eller en viktig kroppsdel, vesentlig vansirethet, livsfarlig eller langvarig sykdom og alvorlig psykisk skade.

Alternativene «langvarig sykdom» og «alvorlig psykisk skade» må vurderes atskilt. Rene psykiske skader faller utenfor sykdomsbegrepet, jf. Rt-2013-1537 avsnitt 14. Man kan ikke i forlengelsen av en periode med fysiske lidelser som i seg selv ikke er lang nok til å kvalifisere som «langvarig sykdom», legge til en ytterligere periode med psykiske lidelser som i seg selv ikke er «alvorlige» i lovens forstand, for på den måten å få en lang nok sykdomsperiode. Det gjelder selv om hele perioden er dekket av sykmeldinger, se Rt-2013-1537 avsnitt 17.

Foreligger det betydelig skade uten at forsett om denne kan bevises, er første ledd aktuelt dersom gjerningspersonen har vært uaktsom med hensyn til følgen, jf. § 24.

Enkelte saker reiste spørsmål om alternativet «langvarig sykdom». Høyesterett har gitt føringer for tolkingen i HR-2021-974-A. Det fremgår av avsnitt 31 og 32 i dommen at uttrykket skal forstås slik at fornærmede må være i en tilstand som regnes som «sykdom» i omkring tre måneder eller mer etter skadetilføyelsen, og at sykdomsvilkåret ved fysiske skader i alle fall er oppfylt «i den perioden fornærmede av den grunn er minst 50 prosent sykemeldt». Er fornærmede ikke i arbeid, eller er sykmelding av andre grunner ikke aktuelt, kan det gi veiledning å undersøke hvor lang sykmeldingsperiode som ville vært forventet dersom vedkommende var i arbeid, jf. avsnitt 32 og 36. Individuelle forhold ved fornærmede, som særlige krav i fornærmedes yrke, skal gjennomgående spille en begrenset rolle, jf. avsnitt 34.

Sykmeldingsperioden er et naturlig utgangspunkt, men ikke i seg selv avgjørende, jf. avsnitt 36. Dersom den har vart kortere enn omkring tre måneder, men fornærmede fortsatt har helseplager, må det undersøkes om tilstanden også etter avsluttet sykmelding var tilstrekkelig alvorlig til å regnes som sykdom. Lettere fysiske plager og ettervirkninger faller i alminnelighet utenfor, jf. avsnitt 33. Dommen gir ikke uttømmende veiledning om grensen mellom slike ettervirkninger og en fortsatt sykdomstilstand. Behovet for nærmere rettsavklaring i tilfeller med kortere sykmelding og vedvarende skadefølger er omtalt i riksadvokatens brev 23. mars 2026 om prioriterte prejudikatsspørsmål.

I enkelte av sakene riksadvokaten behandlet, syntes § 274 annet ledd ikke å være vurdert selv om skadefølgenes art eller utvikling ga grunn til det. Påtalemyndigheten må foreta en særskilt vurdering av annet ledd når skadebildet tilsier det. Sluttkontrollen av skadedokumentasjonen er viktig også for å avdekke slike tilfeller, jf. punkt 3.3.

4.3 Skyldkrav

4.3.1 Generelt

For å dømmes for overtredelse av straffeloven § 274 første ledd må forsettet dekke kroppsskaden som rammes av § 273. For kvalifiserende skadefølger («uhelbredelig lyte eller skade, sykdom eller arbeidsudyktighet av noen varighet eller sterk smerte, betydelig skade eller død») kreves det uaktsomhet, jf. straffeloven § 24, mens faktiske trekk ved selve handlingen etter bokstavene a til f må være dekket av forsettet. Se Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) s. 430 og HR-2019-2095-A avsnitt 23. For straff etter § 274 annet ledd må forsettet omfatte den betydelige skaden, og straff for drapsforsøk forutsetter forsett om dødsfølge, jf. § 275, jf. § 16. Ved forsøk på grov kroppsskade etter første ledd må forsettet dekke de omstendighetene som skulle ha gjort den tilsiktede kroppsskaden grov, jf. HR-2021-263-U avsnitt 13.

Når det gjelder spørsmålet om forsett om skade- eller dødsfølge, synes det å være en tendens til å bygge på sannsynlighetsforsett uten først å vurdere om gjerningspersonen handlet med hensikt. Hensikt kan etter omstendighetene utledes av handlemåten i lys av foranledning, våpenbruk, siktepunkt, gjentakelser og opptreden før og etter handlingen mv. I så fall vil det

være riktig å gjøre prinsipalt gjeldende for domstolen at tiltalte hadde hensiktsforsett om skadefølgen.

4.3.2 Sannsynlighetsforsett – passiv kunnskap

Sannsynlighetsforsett om en følge foreligger dersom gjerningspersonen anså det sikkert eller mest sannsynlig at følgen ville inntre, jf. straffeloven § 22 første ledd bokstav b. Det er ikke tilstrekkelig at vedkommende forsto at handlingen var farlig, eller at følgen kunne inntre. Dersom gjerningspersonen bare holdt følgen for mulig, må eventuelt forsett vurderes etter vilkårene i straffeloven § 22 første ledd bokstav c. Det krever at vedkommende bevisst valgte å handle også for det tilfellet at følgen ville inntre.

En rekke av sakene i saksprosjektet gjaldt drapsforsøk ved bruk av kniv eller annet våpen. Om utgangspunktet for vurderingen av drapsforsett i slike tilfeller heter det i HR-2026-1432-A avsnitt 19:

> «Bevisvurderingen må på vanlig måte ta utgangspunkt i tiltaltes forklaring, før det ses hen til øvrige bevis. Et sentralt bevis vil være det knivstikket som rent faktisk er utført. Retten må da først ta stilling til om det konkrete stikket – treffsted, styrke mv. – er utført med forsett. Stikket kan ha blitt mer eller mindre alvorlig enn hva som er dekket av gjerningspersonens forsett. Dernest må det tas stilling til om han eller hun forsto at det var mest sannsynlig at fornærmede ville dø som følge av handlingen.»

En praktisk situasjon i denne sakstypen er at det ikke kan sies noe sikkert om hva gjerningspersonen tenkte om muligheten for skadefølger da han utførte den skadevoldende handlingen. Slike tilfeller reiser spørsmål om det kan konstateres sannsynlighetsforsett basert på såkalt «passiv kunnskap». Uttrykket betegner kunnskap gjerningspersonen hadde, men ikke tenkte aktivt på i gjerningsøyeblikket. Kunnskapen kan være allmenn eller bygge på gjerningspersonens særlige erfaring eller kompetanse. Passiv kunnskap er ingen egen forsettsform. Uttrykket innebærer ingen lemping av forsettskravet eller beviskravet, se HR-2022-1323-A avsnitt 20–27. Det må som ellers bevises at mistenkte hadde den nødvendige kunnskapen på handlingstidspunktet.

Bevisvurderingen i slike situasjoner er toleddet: Først må det avgjøres om det faktisk er allmenn kunnskap at følgen sikkert eller mest sannsynlig vil inntre under de aktuelle forutsetninger, eventuelt om dette er spesiell kunnskap som personer med sammenlignbar erfaring og kompetanse som gjerningspersonen normalt har. Deretter må det vurderes om konkrete holdepunkter tilsier at gjerningspersonen likevel ikke hadde denne kunnskapen, jf. HR-2022-1323-A avsnitt 25 og HR-2026-1432-A avsnitt 21. Høyesterett fremhever i HR-2026-1432-A avsnitt 23–31 tre forhold som er sentrale for å unngå at sannsynlighetsforsett forveksles med bevisst uaktsomhet, og at forsettskravet blir objektivisert. Disse forholdene gir føringer for vurderingen når slutningen om sannsynlighetsforsett bygger på allmenn kunnskap.

- For det første må vurderingen knyttes til den konkrete handlingen. Generelle betraktninger om at knivstikk i overkroppen er farlige, er ikke tilstrekkelige. Man må se på den konkrete knivens egenskaper og stikkets treffsted og styrke. Sannsynligheten for dødelig utfall kan

også påvirkes av andre forhold, som for eksempel fornærmedes helsetilstand og bekledning, jf. avsnitt 24–26.

- For det andre må det, med det strafferettslige beviskravet for øye, være klart at enhver normalt utrustet person ville forstått at den konkrete handlingen mest sannsynlig ville føre til døden, jf. avsnitt 27 og 30. En sakkyndig uttalelse om at den konkrete handlingen med sannsynlighet ville gitt dødsfølge uten rask helsehjelp, gir ikke i seg selv grunnlag for å slutte at dette er allmenn kunnskap. Det kan være særlig krevende å trekke en slik slutning når den objektive sannsynligheten for dødsfølge ligger ned mot 50 prosent, jf. avsnitt 28. Som kontroll kan det spørres om det er en realistisk mulighet for at en normalt utrustet person ikke ville forstått at handlingen med sannsynlighet ville føre til døden, jf. avsnitt 30.
- For det tredje, selv om den nødvendige erfaringssetningen om allmenn kunnskap kan legges til grunn, må det undersøkes om forhold ved gjerningspersonen eller den konkrete situasjonen gir en realistisk mulighet for at vedkommende hadde en annen oppfatning av sannsynligheten for dødsfølge. Vurderingen kan ikke begrenses til kognitive forutsetninger. Også formålet med handlingen, gjerningspersonens oppfatning av situasjonen, herunder om muligheten for rask helsehjelp, kan ha betydning, jf. avsnitt 31 og 40. Det avgjørende er vedkommendes kunnskap, ikke hva vedkommende burde ha forstått. Rimelig tvil om denne kunnskapen må komme gjerningspersonen til gode.

Rettspraksis har ennå ikke avklart hvordan vurderingen av allmenn kunnskap skal foretas når gjerningspersonen ikke tenkte aktivt over følgene og heller ikke hadde full kontroll over det nøyaktige treffstedet, for eksempel fordi fornærmede beveget seg eller handlingen ble utført i en uoversiktlig situasjon. Riksadvokaten har anket en sak som reiser dette spørsmålet til Høyesterett. Inntil spørsmålet er avklart, er det særlig viktig at etterforskingen belyser hva mistenkte siktet mot, hvordan fornærmede beveget seg, og hvorfor stikket eventuelt traff et annet sted enn tilsiktet, se punkt 3.5.2.

5. Utforming av tiltalebeslutninger

I en del saker var det mangler ved utformingen av lovgjengivelsen og det faktiske grunnlaget i tiltaleforslagene. Særlig gjaldt dette forslagene politiet hadde utformet. I enkelte tilfeller oppfylte tiltaleforslagene ikke lovens krav.

En nøye vurdering av hvordan tiltalen utformes, er avgjørende ikke bare av hensyn til lovens krav, men også for å gi tiltalte kunnskap om hvilke rettslige og faktiske anførsler påtalemyndigheten gjør gjeldende og vedkommende skal forsvare seg mot, og for domstolens kontroll av tiltalen og mulighet til aktiv saksstyring. Det har også en disiplinerende effekt for den som avgjør tiltalespørsmålet, herunder for tilskjæring av bevisførselen.

Lovgjengivelsen skal inneholde en «gjengivelse av innholdet så langt det er av betydning i saken», jf. straffeprosessloven § 252 første ledd nr. 3. Det innebærer at lovgjengivelsen må tilpasses det konkrete forholdet; der gjerningsbeskrivelsen i straffebudet inneholder flere straffalternativer eller forøvelsesmåter, eller angir momenter som skal tillegges vekt ved vurderingen av om en overtredelse er grov – slik som straffeloven § 274 – skal kun det som påberopes i den konkrete saken, gjengis.

I en god del av tiltaleforslagene inneholdt lovgjengivelsen følger eller momenter oppregnet i § 274 første ledd som åpenbart ikke var aktuelle i saken. Det introduserer vurderingstemaer som påtalemyndigheten ikke bygger på, og kan skape uklarhet om hva bevisførselen skal knytte seg til. I andre forslag inneholdt lovgjengivelsen ikke de av lovens momenter som ut fra grunnlagsbeskrivelsen var bærende for subsumsjonen. Begge tilfellene er eksempler på manglende sammenheng mellom lovgjengivelse og grunnlag.

Det faktiske grunnlaget skal være «en kort, men så vidt mulig nøyaktig beskrivelse av det forhold tiltalen gjelder, med opplysning om tid og sted», jf. straffeprosessloven § 252 første ledd nr. 4. Grunnlaget må beskrive konkret og presist de faktiske omstendighetene som begrunner subsumsjonen, og utelate bevistemaer som ikke er nødvendige for å ta stilling til denne. Ved grove kroppsskader må grunnlaget derfor beskrive handlingen, skadefølgene og forhold som gjør overtredelsen grov. Grunnlaget skal dermed speile lovgjengivelsen. Lovens karakteristikker skal så langt mulig ikke benyttes; det er den konkrete handlingen som skal beskrives. Gjøres det for eksempel gjeldende at handlingen er begått av «flere i fellesskap», brukes ikke dette uttrykket i grunnlaget. I stedet beskriver man den enkeltes bidrag til kroppsskaden, slik man alltid skal gjøre i samvirketilfeller.

I flere av tiltaleforslagene dekket det faktiske grunnlaget ikke momentene ved grovhetsvurderingen lovgjengivelsen viste til. Et gjentakende eksempel var at grunnlaget beskrev at tiltalte påførte fornærmede nærmere bestemte skader ved bruk av kniv, mens lovgjengivelsen inneholdt flere av lovens momenter ved grovhetsvurderingen. Det var også tilfeller der grunnlaget beskrev faktiske forhold som innebar at ett eller flere av lovens momenter var til stede, uten at momentene var gjengitt i lovgjengivelsen.

I tiltaler for forsøk må grunnlaget beskrive forsøkshandlingen og hvorfor forsøket ikke lyktes. En typisk feil i tiltaler for drapsforsøk var at det i grunnlaget het at forsøket ikke lyktes fordi fornærmede ikke fikk «livstruende skader». At fornærmede ikke ble livstruende skadet, er verken et vilkår for eller en treffende generell forklaring på at drapet ikke ble fullbyrdet. Det avgjørende er at fornærmede ikke døde. Dette kan for eksempel skyldes at den påførte skaden ikke var dødelig, at tiltalte ble avbrutt før en dødelig skade ble påført, eller at fornærmede fikk livreddende behandling.

Enkelte faktiske grunnlag inneholdt unødvendig detaljerte beskrivelser av den skadevoldende handlingen og skaden, og med utstrakt bruk av anatomiske begreper. En rettesnor er at beskrivelsen i grunnlaget bør begrense seg til det som er nødvendig. En mer detaljert redegjørelse for skaden og skademekanismen vil bli belyst gjennom dokumentasjon og eventuelle avhør av sakkyndige.

Unødvendig bruk av «og/eller» skal unngås. Er det bevismessig klart at tiltalte både slo og sparket, skriver man nettopp det.

6. Avsluttende vurdering og videre oppfølging

Saksprosjektet hadde blant annet til formål å vurdere behovet for normering og andre fagledelsestiltak.

Forbedringspunktene gjelder i hovedsak etterlevelsen av krav som allerede følger av lov, forskrift, rettspraksis og rundskriv fra riksadvokaten. De knytter seg i liten grad til at regelverket er uklart. Etter riksadvokatens syn tilsier funnene derfor ikke behov for særskilte direktiver om behandlingen av saker om grov kroppsskade og drapsforsøk, men for oppfølging gjennom fagledelse.

Riksadvokaten ber statsadvokatene følge opp rapporten i fagledelsen overfor politidistriktene, både ved tilbakemelding i enkeltsaker og i den generelle fagledelsen. Oppfølgingen bør særlig rettes mot målrettingen av etterforskingen, herunder knyttet til skyldkravet, skadedokumentasjonen og utforming av tiltalebeslutninger.

Ved fremtidige saksprosjekter må alle berørte saker identifiseres og behandles etter riksadvokatens anvisninger. Politidistriktene og statsadvokatembetene bes etablere rutiner for å sikre dette.

Runar Torgersen
førstestatsadvokat

Per Eirik Vigmostad-Olsen
førstestatsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Mottakere
Det nasjonale
statsadvokatembetet
Finnmark politidistrikt
Innlandet politidistrikt
Justis- og

Mottakere
beredskapsdepartementet,
Politiavdelingen
Kripos
Møre og Romsdal
politidistrikt
Nord statsadvokatembeter
Nordland politidistrikt
Oslo politidistrikt
Politidirektoratet
Politihøgskolen
Sør statsadvokatembeter
Sør-Vest politidistrikt
Sør-Øst politidistrikt
Troms politidistrikt
Trøndelag politidistrikt
Vest politidistrikt
Vest statsadvokatembeter
Øst politidistrikt
Øst statsadvokatembeter